Ґ чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

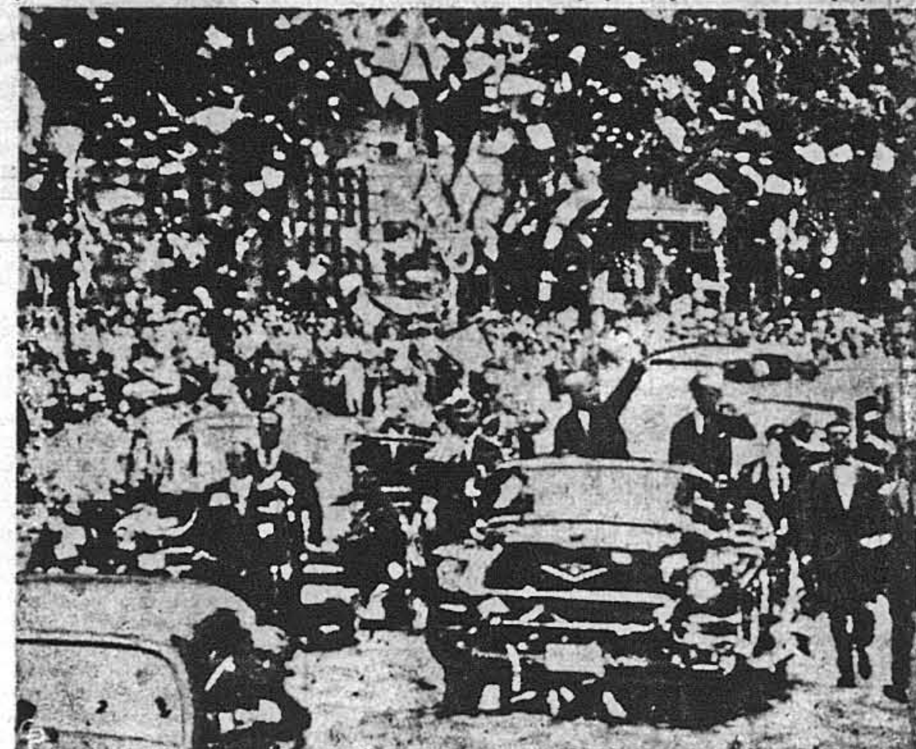
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛЮТОГО 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 26, 1960 No. 37. VOL. LXVII.

АЙЗЕНГАВЕР ҐАРАНТУЄ КРАЇНАМ ПІВД. АМЕРИКИ КОЛЕКТИВНУ АКЦІЮ НА ВИПАДОК КОМУНІСТИЧНОЇ ІНВАЗІЇ, НАСИЛЬСТВА АБО ПІДРИВНИХ ДІЙ

Ріо де Жанейро, Бразилія. — Після відвідин новобудованої бразилійської столиці Бразилія, през. Айзенгавер прибув у середу дня 24-го лютого до Ріо де Жанейро, де його зустрічали незвичайно тепло й ентузіястично сто тисячні маси населення. Прийняття приготоване президентові Айзенгаверові, як репрезентантові ЗДА, було на багато тепліше і пишніше, як вітання португальського президента ген. Франсіска Гіґініо Кравейро Льопеза в 1957 р. у Ріо де Жанейро, більшість населення якого творять португальці. Так же само ентузіястично — безупинними оплесками і вставанням із місця — вітав президента Айзенгавера бразилійський Конгрес. Під час урочистої сесії цього Конґресу през. Айзенгавер виголосив промову, в якій він накреслив напрямні і цілі політики З'єдинених Держав Америки у відношенні до країн південної Америки. Натякаючи на останні події на Кубі, зокрема на відвідини Мікояна і його домову з Фіделем Кастром, але не називаючи їх безпосередньо, през. Айзенгавер ствердив, що кожен нарід і кожна країна має повну свободу у допущенні до себе комунізму й у прийнятті комуністичної системи. Але водночас із цим президент виразно і з підкресленням перестеріг чужі комуністичні сили перед накидуванням безпросвітньої тиранії країнам Південної Америки. Промова Президента була звернена до всіх урядів і народів держав Західньої Гемісфери, що з них усі стоять сьогодні — за його ж словами — перед альтернативою тиранії або свободи, тоталітаризму або демократії. Кожен із тих народів й урядів має повне право вибирати ту систему, яка йому подобається і З'єдинені Держави могтимуть тільки співчувати з тією чи іншою країною, якщо вона вибере собі тоталітарну систему тиранії. Право до вибору, як заявив у своїй промові през. Айзенгавер, є основним принципом американського способу життя і дії. Але ж ЗДА трактуватимуть як встрявання у внутрішні справи південно-американських народів й урядів кожне посторонне намагання накинути їм шляхом інвазії, насильства або підривних дій чужу для них систему або заперечити їм основне право свобідного вибору. Забезпечення ґарантованого миру і добробуту населення в мирі і свободі, визначив през. Айзенгавер як основне і спільне завдання обидвох дружніх країн і З'єдинених Держав Америки і Бразилії. Нав'язуючи до слів през. Айзенґавера, президент Бразилії Жусселіно Кубічек ствердив, що основною лінією закордонної політики Бразилії є теж принцип невстрявання. Промову Айзенгавера коментують у політичних колах як заяву, що ЗДА визнають право Куби, Ґватемалі чи будь-якої іншої південно-американської країни обирати собі комуністичну систему, але ж започаткують колективну акцію на випадок, якщо б комунізм намагався накинути свою систему насильно тій чи іншій країні Південної Америки. Наприкінці своєї промови ствердив през. Айзенгавер, що ЗДА готові приєднатися до кожної програми і кожної акції, яка матиме на меті господарський розвиток і добробут країн Південної Америки і стабілізацію миру в Західній Гемісфері.

Президент Айзенгавер, стоячи в авті разом із бразилійським президентом Кубічеком відповідає на ентузіястичне привітання стотисячних мас бразилійців, зібраних на урочисто прибраних вулицях і площах Ріо де Жанейро.

ЛЕТУНСТВО З УСПІХОМ ВИПУСТИЛО ДАЛЕКОСЯЖНУ РАКЕТУ „ТИТАН".

Кейп Канаверал, Флорида. Летунство 24-го лютого повідомило про випущення з повним успіхом далекосяжної ракети „Титан", яка пролетіла понад 5,000 миль із Флориди до острова Вознесіння на Атлантику. Дві години і 12 мінут після випущення цієї ракети вдалося кораблеві виловити з води кабінку ракети, в якій є приладдя до дослідів космічних просторів, а коли б з цією ракетою летіла людина, то вона сиділа б в цій кабінці. — Це вже друга вдала проба з ракетою „Титан", але першого разу її випускали на віддаль тільки двох тисяч миль, тепер вона зробила 5,000 миль, але її спроможність є ще більша, бо „Титан" зможе летіти на віддаль 9,000 миль. Ракета „Титан" є найсильнішою американською ракетою, вища як 10 поверховий будинок, складається з двох частин, які важать 380,000 фунтів. Кабіна її мусіла витримати гаряч 12,000 ступнів Фаренгайта, коли відорвалася на парашуті від ракети і зближалася до океану. „Титан" і „Атлас" — це дві найсильніші далекосяжні ракети ЗДА — вони призначені на збалянсування совєтського успіху в ділянці ракет.

ЗДА привезли з Японії товарів за $ 1,028,687,000

Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що американський імпорт в 1959 році з Японії виносив дол.: 1,028,687,000 а в 1958 році тільки 666,426,000 долярів. Це вперше після війни імпорт становив більше як один більйон долярів. Під час війни ЗДА зовсім не торгували з Японією, а в 1950 році імпорт становив тільки $182,062,000. В 1959 році японський експорт до ЗДА міг бути ще більший, але самі японці зменшили були вивіз деяких товарів. ЗДА вивезли до Японії в 1959 році товарів за $932,310,000; в 1958 році за $833,625,000, а в 1957 році за $1,233,971,000. Японський експорт до ЗДА в минулому році збільшився внаслідок страйку сталеварів, бо треба було привезти сталі за $83,431,000 і інших товарів залежних від продукції сталі за $34,676,000. Японія продала до ЗДА електричної машинерії за $73,964,000 і частин до апаратів за 55,061,000 долярів.

Спреґ критикує Айзенгавера і вимагає більше фондів на зброєння

Вашинґтон. — Колишній голова Президентового Комітету для справ оборони бостонський банкір Роберт С. Спреґ, зізнаючи в сенатській підкомісії, твердив, що совєтська військова загроза для ЗДА є далеко більша, як про це говорить президент Айзенгавер. На думку Спреґа оборонна програма ЗДА є недостатня, і ЗДА не могли б вийти ціло з можливої війни, тому конче треба збільшити видатки на оборону країни. Він каже, що особи, які рішають про оборону, не завжди мають під рукою всі факти, що відносяться до цієї справи, а деколи мають „фальшиві факти". Спреґ був містоголовою т. зв. комісії Ґейтера, яка досліджувала справу оборони ЗДА і ствердила в 1957 році, що ця справа представлялася тоді зле. Рішення комісії є секретні, бо президент Айзенгавер відмовився їх опублікувати.

Поліція стріляла за 17 домініканцями, які втекли до бразилійської амбасади

Сіудад Трухілльо, Домініканська Республіка. — 24-го лютого ц. р. 17 домініканців, в тому 15 студентів, втекли на терен бразилійської амбасади, де просили про політичний азиль. Втеча відбувалася під обстрілом поліції, яка не хотіла їх допустити до будинку амбасади. Гадають, що втікачі вибрали тому бразилійську амбасаду, щоб звернути на себе більшу увагу, бо тепер у Бразилії гостить президент Айзенгавер. Під час стрілянини два втікачі були поранені. Між ними має бути і одна жінка. Всі вони боялися заарештування, бо виступали проти режиму диктатора генералісимуса Рафаеля Трухілльо. В латинських американських державах є звичай, що уряди шанують міжнародність приміщень амбасад і не вимагають видачі тих політичних втікачів, які вспіли втекти до чужої амбасади.

Сен. Рассел заповідає боротьбу проти законопроєкту про громадянські права

Вашинґтон. — Сенатор-демократ із Джорджії, провідник південних демократів, Ричард Б. Расселл заявив, що він буде поборювати законопроєкт про громадянські права всіми парляментарними обструкційними засобами, і не дозволить, щоб у приспішеному темпі Сенат міг діяти при ухвалюванні цього законопроєкту. Сен. Расселл є здібним парляментаристом і він зможе при допомозі південних сенаторів-демократів опізнювати дебати Сенату тим способом, що ставитиме різні поправки до законопроєкту, над якими треба буде голосувати, а численні південні сенатори будуть зголошуватися до слова та довгими промовами не допускати до того, щоб Сенат вже в найближчому часі прийняв законопроєкт про охорону громадянських прав кольорового населення, головним чином запевнив йому право голосування у виборах.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** вже 4-ий раз бачиться з бразилійським президентом Жусселіном Кубічеком. Перший раз він бачився з ним в 1946 році, коли в Ріо де Жанейро вітали Айзенгавера як воєнного героя, а д-р Кубічек був тоді конґресменом. Другий раз в 1956 році на Флориді, куди д-р Кубічек приїздив перед вибором на президента, а третій раз в 1956 році в Панамі на Пан-Американській Конференції Президентів американських держав.

● **23-го лютого** кадети Військової Академії у Вест Пойнті, Н. Й., жертвували кров на цілі Американського Червоного Хреста, який роздає її туди, де виникає негайна потреба. Червоний Хрест закликає здорових людей жертвувати свою кров, а адресу цієї добродійної установи можна знайти в телефонічній книжці.

● **19-го березня ц. р.** 71-річний лікар - спеціяліст від вуха, носа і очей д-р Вільям О. Коллевей буде висвячений в Бирлінґейми в Каліфорнії на католицького священика. Він був лікарем 35 років і в 61-му році життя повернувся на католицизм, а 4 роки тому вступив до теологічної семінарії.

● **Департамент торгівлі** повідомив, що дозволив продати СССР повне обладнання фабрики текстильних виробів за 17 мільйонів долярів. В 1959 до комуністичних держав продано товарів за 55,859,506 долярів, а в 1958 тільки за $33,868,000.

● **Міністерство закордонних справ в Ріо де Жанейро,** повідомило, що на бенкет в пошану президента Айзенгавера закупило 1,200 фазанів, 1,540 фунтів індичини, 1,540 фунтів воловини, 660 фунтів креветок, 440 фунтів риби, 132 фунти канадійського лосося, 110 фунтів кав'яру (ікри), 880 фунтів масла, 200 фунтів оливи, 300 літрів сметани. На обіді було 250 гостей, а на прийнятті 3,500 гостей. Обслуговувало 460 кельнерів, 22 головні кельнери і 70 кухарів.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ФІНАНСОВІ, КУЛЬТУРНІ, ВИДАВНИЧІ І АДМІНІСТРАЦІЙНІ СПРАВИ УНС БУЛИ ПРЕДМЕТОМ ЧЕРГОВИХ НАРАД ЙОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Джерзі Ситі. — Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу під проводом його головного предсідника Дмитра Галичина та в складі: Йосип Лисогір і Анна Герман — заступники головного предсідника, Ярослав Падох — головний секретар і Роман Слободян — головний касир, відбув минулої середи, 24-го лютого, в приміщеннях Головної Канцелярії УНС свої чергові наради, на яких розглянено та вирішено цілий ряд організаційних, фінансових, культурних, видавничих, адміністраційних та громадських проблем. В організаційних справах найбільше уваги віддано справі нової членської кампанії, що була проголошена перед місяцем з метою збільшити кількість членства УНСоюзу до 75,000 до кінця червня ц. р. В рямках організаційних справ розглянено подробиці схваленої вже раніше постанови відбути в днях від 11 до 17-го червня на Союзівці спеціяльний організаційний курс секретарів Відділів та організаторів УНС. Зголошення на цей курс, що відбудеться на кошт УНСоюзу з тим, що учасники самі покриють собі кошти подорожі, треба надсилати до Головної Канцелярії найпізніше до 15-го травня. Окремо обговорено справу найближчих річних нарад Головного Уряду УНС, що цього року відбудуться, вперше в історії УНС, в Торонті в Канаді, в тижні, що починається 16-го травня та будуть попереджені в неділю, 15-го травня, відповідною імпрезою: У фінансових справах прийнято і затверджено пороблені впродовж останніх двох місяців інвестиції нових фондів УНС, з яких 156,000 долярів інвестовано в гіпотечних (морґеджових) позичках членам УНС та $35,000 в бондах. Багато уваги віддано справам для добра і користей членства УН Союзу, в цьому обмірковано можливість заходів для полегшення вимог щодо лікарських оглядин нових членів як і заходи для досягнення дозволу стейтових асекураційних департаментів на деяке зменшення вже і тепер низьких вкладок від забезпечення на суми, вищі від 5,000 долярів. Під час нарад, в яких взяв участь також гол. редактор А. Драган, розглянено цілий ряд культурних і зокрема видавничих проблем та рішено відбути в найближчому часі окремі річні наради Культурної Комісії УНСоюзу. Розглянено та вирішено ряд справ, зв'язаних з публікаціями УНСоюзу, зокрема англомовного „Українського Тижневика". На закінчення та в приявності ряду відомих довколишніх діячів УНСоюзу, завершено попередню ювілейну організаційну кампанію УНСоюзу признанням та вильосованням деяких надзвичайних нагород для найбільш успішних учасників тієї кампанії. Одна нагорода в сумі 100 долярів припала й одному із приєднаних під час тієї кампанії новому членові. Подробиці в цій справі будуть проголошені в найближчому числі „Трибуни УНС", що появиться із завтрішнім числом „Свободи".

Хрущов накидається Індонезії з фінансовою допомогою

Якарта. — Хрущов буцімто запропонував президентові Сукарнові „необмежену" допомогу для Індонезії від Совєтського Союзу. Зокрема, вона мала б охоплювати постачання Індонезії всього виряду, потрібного для добування атомової енергії для мирних цілей. У минулий вівторок почались ділові наради між індонезійськими господарями і совєтськими гістьми. Ці наради були настільки поважні, що відкликано запляновані оглядини острова Балі на схід від Яви (Джави). Розмови Сукарна й Хрущова відбуваються з участю міністрів закордонних справ за закритими дверми. Хрущов буцімто обіцяв дальших 130 мільйонів долярів кредиту до 118 мільйонів, що їх Індонезія дістала до цього часу від Совєтського Союзу. Водночас совєтський атомовий учений — проф. Васілій Ємельянов переговорював з індонезійськими ученими про проводження атомових дослідів в Індонезії з технічною і фінансовою допомогою Совєтів. Сподіваються, що перед від'їздом Хрущова буде підписаний індонезійсько-совєтський договір про культурну виміну. За західніми коментарями — Совєтам страшенно залежить на тіснішому пов'язанні Індонезії з Москвою, щоб скріпити цим і так сильну комуністичну партію в Індонезії та вивищити Москву в очах індонезійців, які попали тепер у конфлікт з комуністичним Китаєм. Хрущов приїхав на острос Балі — в українській вишиваній сорочці, а вітали його гіндуські монахи в білих ризах. Хрущов надутий слухав їхніх традиційних молитов.

ЗДА ВИПУСТЯТЬ У 1961 РОЦІ КАНАДІЙСЬКОГО САТЕЛІТА

Оттава. — Канадійська Дослідна Рада Оборони повідомляє, що при допомозі американських тричастинних ракет Тор - Дельта в листопаді 1961 мають випустити в полярну орбіту Землі в Канаді випродукованого сателіта, який буде важити 200 фунтів. Потрібні ракети дасть Крайова Аеронавтична Адміністрація ЗДА. Ціль цього сателіта — при допомозі радіових апаратів передавати дані про йоносферу. Сателіт кружлятиме довкола Землі впродовж 90 мінув в полярній орбіті.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Виставка образів Якова Гніздовського,** що відбувається в „Мезон Франсез" при 16 Вашинґтон Мюз (ріг Юніверзиті Плейс у Ню Йорку, відкрита щодня крім суботи і неділі від год. 9 ранку до 6 вечора, а у вівтірки і четверги ще й від 7 до 10 вечора. На 135 виставці Національної Академії Малюнку, яка відбувається при 1083 5-ти Евню у Ню Йорку і триватиме від 25 лютого до 20 березня ц. р., Гніздовський репрезентований образом „Подвір'я".

● **Виставка малярських праць Марії Красноїс,** влаштовувана є в залях Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, була відкрита в неділю 21-го лютого ц. р. Виставка охоплює понад 50 образів, виконаних різною технікою. Виставка триватиме до 5-го березня ц. р., включно, і відкрита вона від 8 до 10 год. кожної суботи і від 1 до 9-ої години кожної неділі.

● **В Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку** виступлять в п'ятницю 26 лютого ц. р. із своїми новими гуморесками і фейлетонами Микола Понеділок й Іван Керницький (Ікер). Відбудеться цей виступ при 149 Другій Евню, о год. 8-ій вечора.

● **Світової слави піяністка Любка Колесса,** професор королівської консерваторії в Торонті, прийняла запрошення Дирекції Українського Музичного Інституту в Ню Йорку та погодилася провадити концертову клясу і найбільш заавансованих учнів УМІ вже в цьому шк. році.

● **Д-р Осип Н. Парницький,** суперінтендент Вишкільного і Дослідного Центру ім. Джонстона в Бордентавні, Н. Дж., говоритиме на зібранні Асоціяції Українських Професіоналістів у Ню Йорку про програму і досягнення в дослідах над проблемами допомоги підліткам (юнакам). Доповідь д-ра Парницького і дискусія над нею відбудеться в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вулиця в п'ятницю 26-го лютого о год. 8.30 вечора.

В ІТАЛІЇ УРЯД СЕНІ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ

Рим. — Прем'єр Антоніо Сені зголосив в минулу середу 24 ц. м. на руки президента Джованні Ґронкі димісію цілого уряду. Причиною цієї димісії стало рішення малої Ліберальної партії, яка до цього часу підтримувала уряд, хоч не мала своїх представників в уряді, надалі відмовити цю підтримку. Ліберальна партія була невдоволена поступкою прем'єра Сені супроти лівого крила Християнсько-демократичної партії, внаслідку якої деякі члени того лівого крила, що його очолює колишній прем'єр Амінторо Фанфані, почали знову переговорювати з лівими соціялістами Пієра Ненні, які віддавна є тісними союзниками комуністів. Ліберальна партія вважає, що такі контакти християнських демократів, які стоять при кермі влади в Італії, з лівими соціялістами остаточно доведуть до включення лівих соціялістів до уряду і урядової коаліції, а вони з цим не погоджуються. Теперішній уряд Антонія Сені складається з самих християнських демократів, — але користується в парляменті підтримкою правих партій — монархістів і нео-фашистів. Проте він не хоче виключно залежати від тих скрайньо-правих голосів. Християнські демократи мають в італійському парляменті 273-х послів на всіх 596. Центро-правий уряд не може постати, бо соціял-демократи не хочуть співпрацювати з лібералами, а центро-лівий уряд означав би спілку з лівими соціялістами при підтримці комуністів, на що не хоче погодитись більшість Християнсько-демократичної партії. Формально уряд Антонія Сені, який урядує від 6 лютого минулого року, міг би залишитись при владі, бо Сені не дістав одвертого вотуму недовір'я та існує надія, що він виграв би, коли б зажадав у парляменті голосування над долею свого уряду. Однак він відмовився від переведення в парляменті загальної дебати над політикою уряду, яка закінчилась би голосуванням над вотумом довір'я, бо — заявив він — уряд не може піддаватися забаганкам кожної окремої партії, а нема сутньої причини для переводження тепер такої широкої дебати. Президент Ґронкі доручив Антонієві Сені тимчасово далі урядувати. Тому, що останні вибори відбулись в Італії ледви 25 травня 1958 р., президент не дуже схиляється до думки щодо розв'язання парляменту і розписання нових виборів. Не є виключене, що він доручить складення нового уряду знову Антонієві Сені. Тим часом він почав вислухувати опінії лідерів усіх політичних партій.

Совєти не хочуть тепер війни на Середньому Сході

Каїро. — За наказом згори, совєтські амбасадори в З'єдиненій Арабській Республіці і в Ізраїлю одночасно зголосились в тамошніх міністрів закордонних справ та — за твердженням тамошніх західніх кореспондентів — наполягали ніби на злагіднення тону та на відпруження середньо - східніх відносин. Совєтський амбасадор в Каїро Владімір Єрофієв мав довшу розмову з д-ром Махмудом Фавзі, а совєтський амбасадор в Тль Авіфі мав подібну розмову з Ґольдою Маєр. Войовнича промова президента Ґамаля Абдель Насснера в дворічні роковини з'єдинення Сирії і Єгипту 22 лютого ц. р. в Дамаску, в якій він заповів знову „священний марш" для з'єднення всіх араб. країн, і „розторощення Ізраїлю, додала пального до напруженої ситуації на Середньому Сході. За твердженням західніх коментаторів, большевицьким диктаторам тепер таке напруження не на руку, бо воно відтягає увагу від конференції „на вершинах". Большевики не хочуть тепер війни на Середньому Сході, яка перекинула б їх пляни на найближчі місяці — використати згадану конференцію „на вершинах" і приїзд президента Айзенгавера до Москви та плянувати вже дальшу конференцію на „вершинах".

Кассім виступає, як суперник Нассера в ролі лідера арабів

Багдад. — Диктаторський прем'єр Іраку, ген. Абдул Карім Кассім заявив у минулий вівторок, що Ірак перейняв на себе лідерство народів Середнього Сходу у боротьбі за свободу. Кассім виголосив $2\frac{1}{2}$ годинну промову на конґресі іракських вчителів, при чому він атакував арабський націоналізм, пропаґований „ненажерливими людьми". За західніми коментарями — всі його слухачі знали, що Кассім говорить під адресою єгипетського президента Нассера. Ще гіршим викликом Нассерові був той зворот у промові Кассіма, в якому він подавав себе за оборонця Сирії, теперішньої складової частини З'єдиненої Арабської Республіки. „Ми — правдиві араби й оборонці арабізму —, кричав Кассім. Ми боримось проти диктаторської і індивідуалістичної системи влади і ми готові знівечити всіх тих фальшивих пророків у нашій країні і поза нею, які атакують наш нарід". Цікаво, що якраз за день раніше Ґамаль Абдель Нассер промовляв в недалекому Дамаску, столиці Сирії, в другі роковини з'єднення Сирії і Єгипту, і так само погрожував знищенням всіх, що протидіють єдності арабів, атакуючи знову Кассіма.

У СВІТІ

● **У Цвікав біля Ляйпціґу** в Східній Німеччині сталася катастрофа в копальні вугілля, в якій покищо напевне згинуло 19 рудокопів, а доля 106-х робітників не відома. Копальня „імени Карла Маркса" охоплена пожежею і кількасот членів пожежних сторож та рятівничих дружин намагаються знайти доступ до шибу, в якому 106 рудокопів відрізані від поверхні землі. 51 робітників змогли врятуватись. Західньо - німецькі газети пояснюють часті катастрофи в східньо - німецьких копальнях і нещасливі випадки в тамошніх фабриках сліпим змаганням керівників „виробити норму".

● **Д-р Ралф Банч,** лавреат мирової нагороди Нобля, заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй, який між американськими муринами займає найвище державне становище, — прийняв на окремій авдієнції Інґемара Йогансона, світового чемпіона важкої ваги, який в першому тижні березня прибуде на 9-тиденні відвідини до „міжнародної поліції", розташованої на ізраїльсько - єгипетському кордоні в пустині Ґаза. Банч побажав Йогансонові, щоб йому вдалося переконати жидів і арабів, що вони свої суперечки повинні вирішувати щонайвище у бійках на п'ястуки.

● **В Альжирі** вибухла доморобна бомба біля крамниці з фотоапаратами. Вперше за шість років тамошньої революційної боротьби арабів проти французької адміністрації з терором також проти цивільних французів і поміркованих арабів, — поліція почала шукати за спричинниками того бомбового атентату між - французькими екстремістами.

● **В англійських університетах** почався відворот від клясичних наук. Оксфордський університет рішив скреслити вимогу знання мінімуму латинської мови й літератури, як передумову для прийняття на університетські студії. За Оксфордським університетом має піти й університет в Кембриджі — дві найбільш консервативні високі школи у світі. Замість латини й греки — реформатори англійського високого шкільництва поручають новітні мови, між ними — російську.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Чергова чистка

10-го січня ц. р. відбувся у Варшаві Другий З'їзд Українського Суспільно - Культурного Товариства, що є тепер офіційною режимною організацією, для ведення буцімто культурно - освітньої роботи серед українців в Польщі. Насправді ж, головним завданням цієї експозитури, що її очолюють комуністи українського походження, члени Польської Об'єднаної Робітничої Партії (ПОРП), є, як це підкреслено у вступі до статуту, зміненого не з'їздом, але т. зв. пленумом Головного Правління цього товариства в жовтні 1959 року, з одного боку, розвивання „патріотизму і почуття громадського обов'язку" у відношенні до Польщі, а, з другого боку — боротьба „з усіма проявами націоналізму, в першу чергу — українського".

Початково, згідно з інтенцією ініціяторів цього товариства, заснованого в жовтні 1956 р., головним завданням його мала бути оборона прав українських поселенців у Польщі і допомога їм у їхній важкій господарській ситуації. Але після того, як — у зв'язку з „відлигою" в Польщі — серед тамошніх українців почала ширитися акція за поворот на відібрані їм землі, польський комуністичний режим „прикрутив шрубу", визначивши головним завданням Т-ва культурно - освітню діяльність для „устабілізованих" вже на західних і північних землях Польщі виселених із Лемківщини, Надсяння, Холмщини і Підляшшя українців. Польський комуністичний режим добився цієї „стабілізації" адміністративними репресіями: ув'язненням багатьох українських діячів і вичищенням головного правління УСКТ з самого ж голови його Макуха.

Однак, проведена тоді чистка не дала бажаних режимові успіхів, зокрема, як про це свідчить доповідь секретаря комісії для справ національних меншин при Центральному Комітеті ПОРП Александра Слава про ситуацію української меншини в Польщі, опублікована в грудні 1950 року, значить, ще перед січневим з'їздом УСКТ у Варшаві, не припинила тенденції поселених у Польщі українців до повороту на рідні землі і не придушила їхньої свідомости та їхніх патріотичних настроїв. Щоб забезпечити себе проти несподіванок і щоб провести Другий з'їзд УСКТ у бажаних для комуністичного режиму рямцях, польський уряд був примушений знову вдатися до адміністраційних заходів — репресій, що про них натякав Слав, і чистки в проводі УСКТ, що її жертвою впав генеральний секретар Головного Правління цього Товариства. Причини цих репресій і чистки з'ясовані у звідомленні з 2-го З'їзду УСКТ, надрукованому в часописі „Наше Слово" з 24-го січня. Після підкреслення, що завданням Т-ва національних меншин „є передусім боротьба з своїм „рідним" націоналізмом, про що часто-густо забувають активісти УСКТ", в цьому звідомленні сказано, що на з'їзді засуджувано колишнього ген. секретаря УСКТ за те, що він толерував висловлювані на різних зборах „упівськими недобитками домагання регабілітації УПА" і не виясновав зібраним українцям „контрреволюційної суті таких виступів".

Ця чистка і гострі виступи наставлених польською компартією комісарів проти „безплідних дискусій, ініційованих невідповідальними та націоналістичними елементами", і подиктовані цьому з'їздові резолюції із засудженням „політики українських націоналістів, що співпрацювали ... з гітлерівцями" і закликом „до безкомпромісової боротьби з нею у всіх відношеннях", свідчать про те, що польський комуністичний режим рішений за всяку ціну добитися повної екстермінації українського елементу в польському середовищі і знищення серед нього української національної свідомости з допомогою застрашування і терору.

Бразилійська деклярація

Проголошена в Бразилії після приїзду президента Айзенгавера в минулий вівторок урочиста заява обох президентів, господаря і гостя, Юсцеліно Кубічека де Олівейра і Двайта Д. Айзенгавера, — не тільки доказ дбайливої підготовчої праці дипломатів. Ця заява кидаючи світло на цілі подорожі, на корисність її для обох сторін, схоплює принципи спільної політики ЗДА і Бразилії. У першій з чотирьох точок говориться про принцип „демократичних свобід і основних прав людини, які включають боротьбу проти расової дискримінації і засудження кожного замаху проти свободи религії та проти кожного обмеження права повних прав людину". Це — „незмінні осяги цивілізації, що їх вільні люди мусять боронити". У першій головній точці говориться про конечність протидіяти небезпеці повторення причин останньої світової війни. Далі говориться про тісну і гармонійну співпрацю всіх країн у межах міжамериканської спільноти, щоб скоординованою акцією поборювати нужду в економічно відсталих країнах американського континенту. Потверджується стосування принципів політичної і економічної солідарности за чартером Організації американських держав з 1950 року та за Договором про взаємну допомогу з Ріо де Жанейро з 1953 р. Узгіднено дуже важливий принцип, що „економічного поступу не можна розмежовувати від збереження свободи й демократичних прав". Цю саму думку висловлено ще такими словами: „підвищення життьового стандарту скріпить віру в демократію, свободу і самовизначення народів". Ствердивши ще раз солідарність з принципами, що їх прийняли всі країни Америки в рямцях т. зв. Панамериканської дії, та задеклярувавши ще раз льояльність і підтримку для Організації американських держав, обидва президенти висловили свою віру в успішність „хрестоносного походу за економічний розвиток".

Таким чином ця Бразилійська Деклярація тісно поєднує ідеологічно - політичні й господарські справи. Історія 20-ох республік Південної Амереки повна громадянських і міждержавних воєн, внутрішніх переворотів, змов і революцій. Під плащиком оборони демократії виростають диктатори, які брутально цю демократію нищать. Найновіший з таких диктаторів, кубинський Фідель Кастро, додав до давнього арсеналу тактичних засобів задля здобуття популярности в народі антиамериканську пропаганду, яка дала добру нагоду Совєтам — втягати Кубу в сферу своїх впливів. Південно - американські країни не дуже розуміють, що для З'єдинених Держав на першому місці стоїть забезпека проти загрози збоку Москви. Вони цю загрозу легковажать, дивлячись на світ крізь призму своїх економічних турбот — своєї нужди і своєї туги за добробутом, що його трудно здобути не тільки через брак капіталу, але й внаслідок існування в кожній з отих 20-ох країн анахронічних кастових залишків та перехрещування партійних, гуртових і персональних амбіцій. Коли в масах 190-мільйонового населення Південної Америки на першому місці стоїть економіка, а в суспільних верхівках і військових колах іде перманентна боротьба за владу, то для ЗДА найважливішою справою в Південній Америці є стабілізація відносин на базі демократії та спільний антисовєтський фронт.

Бразилійська Деклярація узгіднює ці течії й підходи. Її важливість можна буде оцінити щойно з її практичних наслідків.

Любомир О. Ортинський

СТУДІЯ ПРО ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ ЗДА СУПРОТИ СССР І СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

На запрошення Комісії закордонних справ Конгресу т. зв. Дослідна група Колумбія-Гарвард виготовила 80-сторінковий еляборат - звіт про ситуацію і розвоєві тенденції в СССР та Східній Европі і подала свої суґестії відносно формування закордонної політики ЗДА. Обслід допроваджений до кінця 1959 року, а виданий друком в лютому ц. р. як ч. 11 студійної серії запляннованої Комісією закордонних справ. У вступному слові, написаному теперішнім головою Комісії закордонних справ Й. В. Фулбрайтом, вказується на конечність „глибшого дослідження закордонної політики ЗДА і викриття тих сил в країні і закордоном, які протиставляться основним цілям американської політики". У склад Дослідної групи Колумбія - Гарвард входили: між іншими, такі відомі американські професори: А. Берґсон, З. Бржезінський, М. Фейнсолд, А. Далін, Г. Робертс, М. Шульман. Остаточну редакцію студії провели професори Далін і Шульман.

Уважаємо, що студія матиме деякий вплив на формування американської зовнішньої політики супроти СССР і Східньої Европи, а головно послужить як джерело інформації для численних агенцій уряду; для Конґресу і різних американських громадських організацій. Також для українського читача згадана студія повинна мати інтерес.

Цілі совєтської політики

Студія стверджує: „На нашу думку, совєтська система репрезентує не „соціялізм", як ми розуміємо цей термін, і „інтереси робітничої кляси", але тоталітарну державу, керовану диктаторською партією". Виклик, який сьогодні кидає Москва вільному світові, це не лише можливість мілітарної загрози або політичної підривної дії, але змагання між двома різними способами життя. Ціль совєт. політики залишається незмінна: всіма можливими засобами трансформувати н е к о м у н і с т и ч н і держави світу на совєтський лад.

Пропаґована Совєтами т. з. мирна коекзистенція — це один з відомих засобів совєтської політики, до речі — застосований нею четвертий раз. Уперше „мирна коекзистенція" була заініційована Леніним на початку 20-ох років; удруге вона появилася в формі творення т. зв. „народних фронтів" у половині 30-ох років; утретє вона мала місце під час другої світової війни. Теперішнє, четверте зряду, видання політики мирної коекзистенції подиктоване намаганнями Москви протидіяти мобілізації сил Заходу.

Приціл на буржуазію

Ствердивши, що дальшій консолідації совєтської орбіти найкраще служить час і відсутність війни, студія так характеризує с т р а т е г і ч н и й плян Москви опанування світу: на теперішньому етапі СССР заінтересований не соціяльною трансформацією західніх, індустрійно високорозвинених країн, а зміною їхньої національної політики в сенсі, корисному для Москви. З цієї причини увага Москви спрямована в першу чергу на національні буржуазії західніх держав, а не на пролетаріят. Шляхом різних пропозицій і торговельних транзакцій Москва змагає до того, щоб відтягнути національні буржуазії поодиноких західніх країн від орієнтації на ЗДА і зв'язати їх з СССР. І щойно після того, як ця перша стація „переорієнтації" в достатній мірі закріпиться, можна буде думати про соціяльну трансформацію при помочі місцевого пролетаріяту. Одначе, доки це наступить, Москва заінтересована сьогодні в збереженні „статус кво", який в її розумінні мав би: 1) допровадити до офіційного визнання Заходом територіяльних здобутків СССР під час і після другої світової війни; 2) запевнив би політику невтручування сторонніх сил у внутрішні справи країн, за винятком Формози, щодо якої повинен би одержати вільну руку Китай для „впорядкування своєї внутрішньої справи".

Мілітарна й економічна ситуація

Хоч на теперішньому етапі Москва відступила від мілітарного тиску, все ж „ми малиб дуже коротку пам'ять — стверджує студія — коли б діяли на підставі припущення, що одного дня не повернеться вона до політики мілітарних заскочень". Тому мусить бути збережена рівновага сил між Заходом і Сходом, бо всяке захитання цієї рівноваги в користь СССР потягнуло б за собою небезпечні політичні наслідки.

Щодо економічної ситуації СССР знаходимо в студії такі ствердження: „Якщо в найближчих роках Совєти збережують теперішній стан розвитку своєї індустрії, треба рахуватися з тим, що за яких 15 - 20 років совєтська промислова продукція перевищить американську". Визнавши за совєтською економікою велику динамічну силу і ріст, автори признають, що покращання економічної ситуації СССР уможливлює большевикам реалізацію їхніх політичних плянів, зокрема, коли йде про пенетрацію некомуністичних країн Азії й Африки.

Внутрішні зміни в СССР

Розглядаючи різні погляди на причини й характер змін, які зайшли в СССР від смерти Сталіна, студія вважає, що зміни, які мали місце в СССР, тобто т. зв. лібералізація, прийшли не як наслідок тиску знизу, але як плян згори. Вони були згори запляновані, хоч, в деяких випадках, наслідки лібералізації могли зайти далі, ніж було пляновано. Деяка лібералізація чи нормалізація життьових стосунків всередині СССР не позначилась ніякою, навіть найменшою тенденцією до знормалізовання стосунків із зовнішнім світом. Навпаки, є багато доказів на те, що совєтське керівництво скріпило своє переконання у правильність свого шляху і своєї остаточної цілі — опанування світу.

На думку авторів студії одиноким джерелом конфлікту всередині СССР, яке може перерішити дальший розвиток режиму, є проблема керівництва і ривалізації. Реасумуючи аналізу внутрішніх стосунків, студія приходить до висновку: 1) існує дуже мала можливість, щоб еволюційні зміни всередині СССР могли мати вплив на совєтську закордонну політику; 2) головним джерелом майбутніх труднощів в СССР будуть труднощі, які поставатимуть всередині партії, а не між партією і народом; 3) національні аспірації виявлятимуться в майбутньому скорше у формі настанов частини партійного керівництва, ніж у формі підпілля, яке діє поза схемою режиму; 4) т. зв. національний комунізм виявлятиметься не як заражений бацилем націоналізму чи патріотизму комунізм, але як конфлікт центру з периферією.

Шість принципів для зовнішньої політики

1) Американська публічна опінія мусить бути постійно і беззастережно інформована про конфлікт Схід - Захід! 2) життьові інтереси ЗДА вимагають стримання дальшої експансії СССР; 3) конечність збереження рівноваги сил з СССР, при чому ЗДА не повинні обмежуватись лише нуклеарною зброєю, але мусять бути приготовані також до льокальних збройних зударів; 4) треба завжди бути готовим на переговори з СССР, щоб цим шляхом осягати деякого злагіднення конфлікту; 5) треба бути приготованим на використання різних нагод, які повстають внаслідок помилок совєтської політики; 6) розбудова здорових економічних і політичних стосунків між некомуністичними народами мусить стати пляном дії ЗДА на довшу мету.

Недоліки студії

Обмежені місцем, ми не можемо тут дати основної критики зреферованої вище студії. Без сумніву, є в ній ряд дуже влучних підмічень, добрих суґестій і правильних оцінок. Годі також відмовити авторам знання фактів і наукового опрацювання теми. Але впарі з тим студія допускається засадничої помилки: вона розглядає СССР як компактну цілість, взагалі іґнорує наявність національних проблем і ні одним словом про них не згадує. Щонайбільше студія не виключає конфліктів центр — периферії, і говорить в одному місці про можливості національних виявів серед частини партійного керівництва. В іншому місці вона взагалі виключає конфлікт партія — народ, вважаючи, що за сорок років панування режим зумів перевиховати маси, і народ чи народи неспроможні сьогодні протиставитись партії.

На Сицилії прийшов до влади правий уряд

Палермо. — В минулий понеділок автономний сицилійський парлямент вибрав 48 голосами проти 32 право - незалежного діяча Бенедетто Майорана деля Ніккіяра на голову нового сицилійського уряду. В минулому тижні попередній лівий уряд під головуванням Сільвія Міляццо, що спирався на лівих соціялістах і комуністах, подався до димісії внаслідок зголошеного проти нього вотуму недовір'я з оскарженням прибічників Міляццо, що вони намагалися купувати в сицилійському парляменті голоси в користь цього уряду. Міляццо був колись членом Християнсько-демократичної партії, але в своєму амбіціонерстві послухав ліво - соціялістичних і комуністичних підшептів, перевів у сицилійській реґіональній партійній організації розкол та прийняв підтримку від комуністів і з їх допомогою став у проводі уряду. Ця ніби мала справа мала поважне значення в Італії, бо підривала повагу її центрального консервативно - християнського уряду у Римі.

Олег Лисяк

КАРНАВАЛОВИЙ ЛИСТ . . .

В цю суботу ще раз закружляють по всіх наших клюбових та винайимлених залях розбавлені пари, ще раз ударить гомоном карнавалу розколисаний вальс, мрійливе танґо чи ритмічне „ча-ча-ча . . .". Ще раз, — а потім настане піст, голови посиплються попелом, затихне гамір „запустів", і лишиться нам усім, молоденьким дебютанткам і старим карнаваловим ветеранам — лише спомин. Ще один карнаваловий спомин . . .

Нема рецепти на найкращий карнаваловий спомин. Одним залишаються в пам'яті розколисані балеві залі, сліпучі різнобарвні прожектори, блиск золотої та срібної лями чи бронати, тріюмфальний марш, ефектовний вхід на залю в товаристві когось незабутнього, часом лише один жест, один усміх, одне слово, один вальс чи одне танґо . . .

Є люди, які роками і навіть десятками років згадують балі товариства вдів і сиріт по священиках „Доля" у Жовтій Залі в Народному Домі у Львові, бо на тих балях давали найбільші кусні торту, а буфет коштував найдешевше, і, крім того, тих буфетових дібр було так багато, що ніхто не міг їх повністю сконсумувати, хоч забава тривала до білого ранку (а не так як у Пенсилвенії до дванадцятої години). На кінці завжди треба було залишки буфету розльосувати, і тоді інколи попадався величезний паштет за песій гріш, або пляшка вина чи торт таки за дармоху.

Є такі, яким вбилися в пам'ять веселі, гамірні котильйони (так, було колись щось таке, молоді виванавці „рак'н ролл-у"!) на Балях Преси; іншим — блискучі маскаради, завзяті дискусії при буфеті (так називалася в тих часах „бара"), де противник, притиснувши противника в кут, заливав його арґументами і оковитою аж до того моменту, коли той годився вже на все.

Інші пам'ятають „безалькогольні" забави в Народному Домі, коли в буфеті не продавали горілки, і треба було сходити вниз до „сторожихи" Григорової, у якої всі, що прагнули, як тоді казалося, „відродження", могли отримати з-під поли чарку.

Є колишні забавовичі, які найприємнішим моментом уважали хвилини, коли яскраві електричні світла втрачали свою силу, через заслонені вікна вдиралося шпарами сонце, і нечисленні найзавзятіші та найбільш залюблені пари вільним лінивим ритмом танга вітали новий день карнавалу.

Хоч декому найприємніше згадуються з цього комплексу блискучих фраків і смокінґів, тафтових і лямових чудес, звуки оркестри і приглушеного шуму забавової юрби, з усіх цих перед-, під час- і післязабавових імпресій, з усього цього, що називається „карнавал" — два моменти: готування до забави і поворот з неї.

Готування до карнавалової, не якої-будь, але власне карнавалової, зимової забави! Був же ще, крім того, весняний, так званий „зелений" карнавал, але то вже був „ерзац", нема що говорити: карнавал належить зимі! Вибирання суконь, довгі розмови на тему: хто в чім прийде на баль чи равт; шиття креацій, які мали всіх конкуренток покласти на лопатки. — ціла хата була зацікавлена. А потім останні готування, тоді, коли завжди мужчинам губляться запинки від ковнірців, або виявляється, що на чорних скарпетках є величезні діри, якраз на п'яті, або хтось якраз вріжеться бритвою коло носа, або паням загубилась десь балева торбинка, або пропаде пудер, той, що називається „Спокуса ночі", чи щось таке . . .

Нарешті все було готове, всі втиснулися в чорні одяги чи в барвисті захоплюючі креації від пані Домбровської, і, повіваючи з-під хутер шумливими шовками, товариство рушало у світ мрій, прожекторів, музики „Ябця" Яблонського — у світ карнавалу.

Забава вже проґула. Оркестра спакувала вже свої інструменти до чорних футлярів, той, що в ґардеробі, позіхає над останніми плащами і хутрами, м'які хідники приглушують звук кроків на сходах, а коли вийти надвір, де ще зрідка світять ліхтарі — білий ранок починає вже своє панування. В голові шумить ще гомін забавової залі, звільна падає лапатий сніг, десь з-за рогу вулиці відзивається притишеним дзвінком перший трамвай . . . В голові у вас крутиться ще трошки, так само, як і в тісі, з якою ви йдете тепер тихою, засніженою вулицею міста . . . Десь здалеку на перехресті мигнуть барвні довгі сукні іншої карнавалової партії. Ноги, після цілонічних герців печуть і несуть вас повolі вулицею. Ще одна карнавалова ніч минула.

Скільки їх прийдеться ще провести у нашому старому, доброму „передвоєнному" карнавалі? Десь на обріях назріває вже гроза, яка змете ваш безжурний карнавал і засміється жахливою оркестрою летунських бомб та смертоносних „катюш". Надійде ще й інший карнавал.

Улисті здалека, з-за океану питає хтось: „Чи влаштовують у вас там в Америці карнавал? Такий, як у нас, пам'ятаєш?" — Що відповісти?

„. . . . Як можна ставити такі комічні питання? Чому в Америці не має бути карнавалу? Тому, що тут нема загального посту і карнавал триває, властиво, цілий рік? Хто таке казав? Певно, що в Америці бувають справжні карнавали! І ще які; пам'ятаєш нашу спільну знайому (ну, назвім її НН.), купила собі сукню на баль за 150 долярів, мала Ти коли таку сукню? І це каже, що їй чогось бракує. Запитаєш: її самій, чи сукні? Запитай її сама, маєш адресу. Зрештою, бачиш, карнавалувати, це тепер наш єдиний совісно виконуваний національний обов'язок: танцюємо на скитальців, танцюємо на інвалідів, гуляємо на залишенців, вальсуємо на „нашу" партію, підскакуємо „ча-ча-ча" на Комітет, — на все, що хочеш.

Правда, смокінґи називаються вже у нас не смокінґи, але „таксідо", а фрак — це „тейлс", але його і так ніхто на забаву не вдягає, хіба співаки на естраді, але й то рідко, бо випозичити фрак коштує пару долярів. Але за те сукні! Шкода, що Ти не була на Балю Інженерів у Филаделфії і шкода, що ніколи не будеш. Тафта, то була для Тебе мрія, ні? А там . . .„

Напишу листа, мого карнавалового листа і, певно, побіжу на останню забаву, на Запусти. Бо на другий тиждень треба буде хоч на хвилину посипати попелом голову — це ж уже піст. Все кінчається — навіть наш американський карнавал.

Микола Угрин-Безгрішний *)

МІЙ ЖИТТЄПИС

(1)

Народився я 18-го грудня 1883 року в убогій селянсько-міщанській сім'ї в селі Кунятичі, пов. Перемишль, у Західній Україні, яка була спершу під окупацією Австро-Угорщини, а потім Польщі. Батько — Іван Угрин, мати — Розалія, міщанка з Динова, з народження Коцьолок, дочка бондаря.

Хрестив мене парох села Корманичі, граф Таворський, поляк із походження, який у моїй метриці латинською мовою переклав мою родинну назву Угрин на Венґжин. Метрику поправив я вже як УСС через австрійське намістництво у Львові 1917 р.

Початкову школу і п'ять кляс гімназії закінчв у Перемишлі, шосту клясу в Сяноці, сьому і восьму в Тернополі в 1907 р.

Закінчив шість семестрів львівського університету на філософічнім факультеті, два останні семестри в Чернівцях.

В 1911 році став учителем української гімназії в Рогатині, де й одружився в 1912 році з Павлиною зі Скроцьких Єднакою.

Літературну діяльність розпочав учнем п'ятої кляси гімназії в Перемишлі 1903 року, вміствши під псевдонімом Миколи Степовенка кілька нарисів у „Літературно - Науковому Віснику" у Львові п. н. „З життя гімназіястів". Журнал „Критика" Фельдмана у Кракові оцінив їх прихильно. В тому ж році видав я малесенькою збіркою свої юнацькі вірші - гріхи під заголовком „Перші Проби" під псевдонімом Тарас Вірний і драматичну картину з життя гімназистів „Красний примір направив" під псевд. Микола Чорнило.

У Тернополі видавав учнівський журнал „Ідея" і зредаґував збірку поезій співробітника „Ідеї" Івана Данилова (Осадчука) під заг. „Весняні цвіти". Вийшла вона коштом батьків покійного уже автора в 1907 році. У тому ж році Марія Солтис видала маленький альманах учнів тернопільської гімназії під заголовком „Прімуля Веріс", у якому вмістив я кілька своїх сатир і ліричних віршів. Дуже прихильно оцінив мої сатири Осип Маковей у чернівецькій „Буковині".

В 1907 році видав я окремою книжечкою свої нариси й оповідання під заголовком „З життя гімназіястів", що вийшли здоповненням другим накладом уже в Рогатині під заг. „З життя гімназистів".

Як студент львівського університету в 1908 і 1909 рр. редаґував я літературно - наукові журнали, спершу „Бджола", потім „Будучність" („Будучина") і нав'язав узаємини з Києвом, Харковом, Одесою, Черніговом і Борзною. Весною 1909 року виїхав уперше в Дніпрову Україну, де зустрівся з молодими і старшими письменниками та діячами: Грицьком Чупринкою, Олексою Коваленком, Микитою Шаповалом (Сріблянський), Ю. Сірим, (Тищенком), Павлом Богацьким, Меженком, Оленою Пчілкою, Сергієм Єфремовим, Ю. Будяком, — у Києві, Ганною Барвінок (Кулішевою) у Борзні та з Хведором Коломійченком у селі Прохори коло Крут, з Миколою Вороним, Жуком і Шраґом Іллею в Чернігові, з Христею Альчевською, О. Олесем (Кандибою), з Миколою Міхновським, Миколою Сумцовим, Миколою Плеваком, М. Гладким, Олександром Степаненком, Гнатом Хоткевичем — у Харкові, з Наталкою Полтавкою і Надією Кибальчич (Краловською) у Лубнах, з Михайлом Коцюбинським на стації Волочиськ. У Києві допоміг я зорганізувати редакцію журналу „Українська Хата". Через Хведора Коломійченка нав'язав я дружні зв'язки з Симоном Петлюрою й А. Кримським („Украинская Жизнь" — Москва). Щороку від 1909 р. до вибуху першої світової війни (1914) відвідував я Музей П. Куліша в селі Кинашівка коло Борзни й могили П. Куліша та В. Білозерського на хуторі „Мотронівка", згодом „Кулішівка" в селі Оленівка, де гостював у родині пок. поета Плюща і приятеля Кулішів Троцького. На могилу Куліша організував я подорож, між іншими, Богданові Заклинському, М. Євшанові й Антонові Лотоцькому.

В Києві відвідував я свого улюбленого повістяря Івана Нечуя - Левицького, якому привозив часто подарунки та грамоти від Т-ва „Просвіта" у Львові. Велику допомогу у студіях про Кулішів давав мені в Києві проф. Каманський, допускаючи до всіх архівів Київського університету. Вибух світової війни перервав мої студії.

З д-ром Іваном Липою зустрінувся я особисто у Кам'янці Подільському під час війни; з членом Директорії Макаренком у 1919 р. в Косові.

По відомій трагедії з Адамом Коцком у Львівському університеті перенісся я до Чернівців, де нав'язав щирі взаємини з письменницею Ольгою Кобилянською, з доктором В. Сімовичем, Остапом Луцьким, моїм знаменитим професором д-ром Степаном Смаль-Стоцьким, Сильвестром Яричевським, проф. Зен. Кулею та моїм дорогим учителем із перемиської гімназії Володимиром Кміцикевичом.

У Чернівцях оформив я перші вірші Ірми Остапівної (О: Дучимінської), о п о в і д а н н я Ганна Барвінок „Майорівна" і видав їх окремими книжечками. Першими пробами на літературному полі Ірми Остапівної щиро захоплювалася Ольга Кобилянська.

З Чернівців висилав я часто до львівської преси дописи про український рух на Буковині, про студентське життя, і через них мав деякі конфлікти з Т-вом „Запоріжжя". Одначе, згодом став я його улюбленцем, а на українських дніпрянських фронтах гаряче подружився з головою „Запоріжжя" сот. Купчанком, який часто відвідував мене в Рогатині за польської окупації.

У Львові, бувши в тісних взаєминах із „Молодою Музою", я вперше зустрівся з В. Липинським і Богданом Лепким, які зробили на мене величезне враження своєю культурою, глибоким знанням та безмежною любов'ю до пошматованої і поневоленої України.

*) Від Редакції

„Життєпис" Миколи Угрина - Безгрішного, написаний ним за кілька місяців перед смертю (18 січня 1960), в Н. Ульмі переслав до Редакції д-р Степан Ріпецький. Покійний М. Угрин - Безгрішний був цікавою постаттю. Перед першою світовою війною він кілька разів бував на Придніпрянщині і мав там численних приятелів та знайомих. Його життєпис є важливим причинком до історії нашої духової соборности.

Іван Оліфер

З КИЇВСЬКИХ СПОМИНІВ

(Жидівський погром)

Останнім часом досить часто почали з'являтися в жидівських часописах протиукраїнські статті. В них об'винувачується український народ в антисемітизмі. Об'винувачується українців і за ті жидівські погроми, що будь-коли відбувалися в Україні. Це й спонукало мене подати згадку про київський погром, „свідком якого я був.

***

Рік 1905-ий для Росії був фатальним роком: мала Японія, мілітарну силу якої царська Росія легковажила, розгромила російську армію в Манжурії, а морську фльоту потопила в водах Цусімської протоки. Російській імперії довелося підписати ганебну, понижуючу престиж великої держави, мирову угоду з маленькою Японією.

Програна війна захитала основи самодержавної влади. Велике обурення проти нездалого уряду охопило широкі кола громадянства. Страйки — на залізниці, на фабриках і заводах, аграрні розруки — грізною хвилею прокотилися по всій Росії. Щоб заспокоїти країну, царський уряд змушений був піти на ряд реформ: скасовано попередню цензуру, дано волю слова, зборів, проголошено вибори до законодавчої Державної Думи (парлямент).

Та недовго втішалося громадянство дарованими свободами. Уряд, що зразу був переляхався марива революції, розпочав боротьбу з опозицією. Почалися арешти, конфіскати опозиційної преси. Проурядова монархічна організація „Союз Русского Народу" (відома під назвою „чорна сотня") розпочала серед темної маси робітництва, міщанства і селянства широку протижидівську агітацію: „Жиди — вороги царя, в них усе лихо в державі". Отже: „Бєй жидов, спасай Росію" — було гаслом цієї організації.

У ті часи мої батьки мешкали в аристократичній дільниці Києва, на Левашовській вулиці, на Липках. На розі Левашовської й Олександрівської вулиць була пожежна команда, а трохи нижче — царський палац. Ця широка і порівнюючи недовга вулиця упиралася в великий будинок Інституту благородних дівиць. Вся вона забудована прекрасними віллями і тонула в зелені старих топіль.

Одного дня ранком наша служниця, вернувшись із закупів, з стурбованим виглядом щось почала шепотіти мамі. Після того нам, дітям, заборонено виходити на вулицю. Виглянувши з дверей, ми завважили, що вулиця була безлюдна, у вікнах домів, чого раніше ніколи не було, стояли ікони, а на дверях намальовані були крейдою великі хрести.

— Що це сьогодні якесь свято? Чому ікони [illegible] нах? — спитали ми нашого двірника.

— Празніка, правда, нєт, — відповів він, — но будєт. Сєгодня будут біть жідов, а чтоби православним не досталось нужно на окна поставіть іконы.

За дальшими поясненнями ми побігли до мами. Їй ми сказали, що у господаря нашого дому немає на вікнах ікон, і що до нього приїхала візником якась перелякана жінка. Після цієї розмови й на нашому вікні поставлено ікону св. Миколая Чудотворця, хоча вікна наші й не виходили на вулицю.

У цей час десь здалека почули ми спів „Спасі, Господі, люді твоя". Біля дому мільйонера Бродського, що був від нас за кілька будинків, вже стояли солдати.

— Значить Бродського громіть не будут — незадоволено сказав двірник.

Спів наближався. Недалеко від дому Бродського почулися крики, плач і дзенькіт битого скла. Варта, що стояла біля дому мільйонера, вишикувалась і... відійшла.

Погромники вдерлися до дому, виважиши двері. Під сміх, брутальну лайку й спів „Спасі, Господі" з балькону впало піяніно, за ним полетіли меблі, а далі посипалось біле пір'я. Родини Бродського погромники не знайшли — вона заховалась у домі генерал-губернатора. Ще за кілька хвилин п'яне босяцтво, озброєне ломами й кіллям, зробило те саме з мешканням нашого господаря.

Викинутих на вулицю речей ніхто не розносив. Завважено було, що погромниками були чужі, незнані в нашій околиці люди. А найдужче всіх вражало те, що відбувався погром під боком генерал-губернатора.

Найбільше скупчення жидів у Києві було на Подолі, в районі Дніпрового порту, де містилися величезні склади зерна, палива, цукру. Там розташовані були парові млини, пароплавні контори і т. п. Усе це належало Бродським, Гальперінам, Марголіним і т. д.

Здавалося, що власне цей район стане центром уваги погромників. Але ні. Оті всі крамниці, млини й контори не рушено було абсолютно, мовби то не було жидівське. Не рушили їх погромники тому, що як пізніше пояснювали самі жиди, — все те було засекуроване в російських забезпеченевих компаніях.

Усі ж крамниці дрібних крамарів, всі будинки і мешкання жидівської бідноти були немилосердно сплюндровані. Жахливий вигляд мав Поділ після погрому.

Ще довго після того вітер розносив хмари пір'я далеко за Дніпро. Ще довго плакали жидівські трудівники в своїх погромлених хатах.

***

Погром скінчився, але балачки і здогади в зв'язку з ним тривали. Згодом з'ясовано і особовий склад погромників. Це були переважно різного роду дрібні злочинці, що відсиджували по київських в'язницях свої терміни ув'язнення, а також великі кримінальні злочинці, яким лишалося вже недовго сидіти. Як одним, так і другим не було потреби тікати, а за участь в погромі можна було сподіватися і зменшення терміну ув'язнення.

Здебільша з такого ото елементу, як твердили авторитетні жидівські представники, і були зорганізовані поліцією та Союзом Русского Народу погромницькі банди.

Київ, як і інші українські великі міста, був у значній мірі змосковщений. Українську мову там чулося лише з уст „мужика", тобто селянина, що приходив на богомілля або приїздив на базар. Після погрому один із наших знайомих спитав селянина: „Ну, а у вашому селі також били жидів?" — Не надумуючись, селянин відповів: „Та знаєте, пане, босяків у нас нема, та й за щож бити свого жида? Ми б свого Мошка не дали".

Після революції 1917 року впала встановлена царським урядом, так звана „черта осєдлості", яка проходила приблизно на границях Білоруси і України з Московщиною. Поза цією „чертою", тобто на Московщині, жиди не мали права, за деякими винятками, жити. Одже, уряд через свої чорносотенні організації в періоди, коли царський режим опинявся в скрутних обставинах (голод, програна війна тощо) й коли незадоволення народних мас треба було відвернути в інший бік, розправлявся з жидами саме на Україні та в Білорусі.

Баль інженерів у Филаделфії

Від ліва: Тамара Диба, Марта Лашкевич, Таїса Горобійовська, Лариса Горобійовська, Софійка Лада, Аніска Цегельська, Оксана Стасюк, Катруся Шигинська, Віра Татуньчак, інж. Я. Щука — аранжер, інж. О. Мартинович — голова Балевого Комітету, інж. Л. Дяченко, інж. Е. Филипович — голова Т-ва Українських Інженерів у Филаделфії, інж. Ю. Луцишин — аранжер Балю, Зеня Курилець, Ніна Туренко, Галя Садовська, Дарця Филипович, Ліда Рудакевич, Оксана Ванчицька, Оксана Нікорович.

Цьогорічний Баль Інженерів відбувся 30 січня в репрезентаційній залі готелю Венджамін Френклін у середмісті Филаделфії.

Поволі уставлюється за Відділом Товариства Українських Інженерів Америки у Филаделфії традиція, згідно з якою щорічно влаштовує Баль з моральним і матеріяльним успіхом. Цього року, як і попередніх — багато гостей не лише з Филаделфії і околиці, але і з Ню Йорку, Нюарку, Балтімору, Трентону і даленої Канади відвідали наш Баль.

Організацією Балю в порозумінні з Управою Відділу займався Балевий Комітет під проводом інж. О. Мартиновича. Аранжерами були інж. Ю. Луцишин та інж. Я. Щука. Зразковий порядок, мила товариська атмосфера, мелодійні акорди музики В. Босого з Ню Йорку підвищували добрий настрій гостей. Повага та елеґанція гостей старшої генерації, рух і захоплення молоді, в гармонійній сполуці, давали образ направду культурної та суспільно - виховної імпрези. Лікарі, журналісти, письменники, мистці, науковці, громадські діячі, інженери зі своїми родинами і студіююча молодь — вшанували наш Баль. Комітет Пань під проводом П. І. Медухи приготовили смачний буфет, що був удекорований зеленню і цвітами та прикрашений смаковибагливими і мистецько удекорованими тортами.

Милим моментом Балю було представлення гостям наймолодших учасниць Балю, що їх інж. Л. Дяченко поіменно викликувала, а приявні на залі гості вітали рясними оплесками. Цими дебютантками були Тамара Диба, Марта Лашкевич, Таїса Горобійовська, Лариса Горобійовська, Софійка Лада, Аніска Цегельська, Оксана Стасюк, Катруся Шигинська, Віра Татуньчак, Зеня Курилець, Ніна Туренко, Галя Садовська, Дарця Филипович, Ліда Рудакевич, Оксана Ванчицька і Оксана Нікорович. Усі дебютантки чарували публіку своєю молодістю та гарними сукнями.

На цьому місці вважаю за доцільне звернути увагу на те, що Баль Інженерів у Филаделфії є і має бути репрезентативною культурно - розваговою імпрезою і для нашої української спільноти на еміґрації і для чужинців, американських гостей, що їх кожного року стараємося запросити. Наш баль є і має бути пропаґандивним засобом українського імени. Баль Інженерів збільшує теж матеріяльні засоби Т-ва, яке в свою чергу може краще розбудувати заснований при Т-ві Стипендійний Фонд. Хоч сьогодні Стипендійний Фонд ще незначний, то все ж таки Т-во дало в минулому році двом студентам допомогу. Сьогодні ці студенти вже інженери, і один з них став активним членом Т-ва. Віримо, що за два-три роки з цього Фонду Т-во зможе уділити кілька стипендій для нашої високошкільної молоді і тому крім грошей з імпрез, ми підсилюємо цей Фонд окремими пожертвами наших колеґ - інженерів. Віримо, що наші добрі заміри найдуть зрозуміння серед наших колеґ і серед ширшого загалу.

Інж. Макар Каңлистий

Короткі Вістки

● Департамент рільництва пропонує зменшити площу під картоплю цього року на 7 відсотків, щоб допомогти устабілізувати ціни на картоплі. Цьогорічна площа під картоплю мала б винести 1.341,050 акрів, а минулого року вона становила

● Михаїл Шолохов, найвидатніший сучасний російсько-підсовєтський письменник, закінчив урешті свою „Підняту цілину", якої першу частину оприлюднено в 1931 році. Большевицька верхівка дорікала Шолохову, що в його первісному проєкті герой того роману, заслужений для сов. режиму моряк - комуніст, арештований під час сталінських „чисток" під несправедливим обвинуваченням, повісився в совєтській в'язниці. Тепер Шолохов, якого Хрущов запросив був товаришити йому в подорожі до ЗДА, змінив те закінчення так, що той герой його роману — гине з рук „контр-революціонерів".

● В околиці Гюстону, Тексас, в сільському районі бушував торнадо, який перевертав фармерські забудування і пошкоджував фармерські мешканеві доми. Коло Бомонт — Порт Артуру буревій перекинув дімтрейлер, поранивши дві особи.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

Попис учнів УМІ в Боффало, Н. Й.

Піврічний попис учнів Українського Музичного Інституту, відділ у Боффало, відбувся в неділю, 14-го лютого в залі церкви св. Миколая. Програма попису була складена з трьох частин. У першій виконано твори чужих композиторів, а друга була присвячена творам Безкоровайного з нагоди його вісімдесятиріччя, а третя творам інших українських композиторів (Барвінський, Беркович, Витвицький, Довженко, Лисенко, Савицький, Сокевицький, Фоменко). Виступали учні кляси фортепіяну проф. Лаґодинської - Залеської з нижчого курсу (Леся Осташук, Богдан Чмола, Юрко Салдит, Ігор Заньків) та середнього курсу (Аскольд Мосійчук, Орися Мохнач, Оксана і Степан Осадци). І добір творів програми і їхнє виконання стояло на високому рівні, так у цих наймолодших, як і у більше заавансованих зі середнього курсу. Треба з признанням відмітити, що восьмеро учнів виконало з пам'яті півторигодинну програму, виступаючи по два і три рази, граючи твори для двох і чотирьох рук. Двоє наймолодших учнів Леся Осташук і Богдан Чмола піднесли приявному на пописі проф. В. Безкоровайному китицю квітів, а мала Леся привітала його в імені учнів УМІ з нагоди його ювілею та подякувала за гарні твори, які учні виконали на цьому пописі.

Вечір залишив миле враження. На жаль сніговія, яка навістила цього дня Боффало, відбилася відємно на фреквенції публіки.

И. П.

М'ясниці в Боффало, Н. Й.

Цьогорічні короткі м'ясниці використала наша громада всеціло. Щосуботи лилися звуки танкової музики зі заль „Дніпра" і Українського Народного Дому на „Блек-Раку". Танцювали і бавилися члени всіх активних товариств як СУМА, Пласт - Прияту, Національного Дому, Допомогової Секції УККА і хору „Бурлаків". Колись, вдома, влаштовувамо „забави для забави", тепер кожне товариство старається влаштувати забаву, бо це є найпростіший спосіб для роздобуття фондів, потрібних кожному товариству. Так воно тепер ведеться, що скарбник товариства легше здобуде потрібні гроші посередно через „бару" чи буфет, як безпосередно від членів.

На закінчення м'ясниць влаштував Український Клюб „Наша Хата" в суботу, 20-го лютого, свої традиційні костюмово - маскові вечерниці, на яких появилися різні „екзотичні" гості до циганів з ведмедем включно Не спинила їх навіть сніжна заметіль, яка в попередньому дні завіяла Боффало і околицю. Приявні провели кілька годин у милому, веселому товаристві і настрою, до якого немало причинився добрий провід вечерниць під досвідченою рукою інж. О. Криницького, та гарна танкова музика, виконана оркестрою п. Телюка.

О. З.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 23-го лютого 1960 р., по важких терпіннях, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, померла,

бл. п. Богдана з Плешкевичів

КУЗЬМОВИЧ

на 88-му році життя.

ПАНАХИДА буде відправлена в П'ЯТНИЦЮ, 26-го ЛЮТОГО 1960 р., в год. 8:00 вечора, у похоронному заведенні Гасина — при 4244-48 Old York Rd. у Филаделфії.

ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 27-го ЛЮТОГО 1960 р., в год. 8:30 ранку, з того ж заведення до церкви Царя Христа і звідтам на цвинтар на Fox Chase.

Горем прибиті:

ДЕНИС — муж
ХРИСТИНА і СТЕПАН — діти

Рідшають ряди Гайденавців,
рідшають ряди і Українських Ветеранів!

24-го січня цього року,
після тяжкої недуги, на 72-му році життя,
відійшов на вічний спочинок
довголітній учитель на рідних землях
в Скалатщині,

св. п. Степан ХАРЧУК

На еміґрації продовжував виконувати обов'язки учителя, а опісля інспектора народних і фахових шкіл та дитячих садків в українських таборах: Гаденав, Зеедорф, Мюнстер-ляґер, Дельменгорст та Фаллінґбостель, аж до виїзду в Америку.

Покійний народився в селі Староміщина, пов. Тернопіль. Був людиною чину — скромний в поведенні, говорив лише тоді, коли треба було; діяв тільки по докладному передуманні. Брав активну участь в українських організаціях в Галичині і скрізь по місцях свого перебування.

В Міннеаполісі належав до Союзу Українських Ветеранів та Товариства Прихильників Української Народної Республіки, був жертвенним і добрим членом.

Похорон відбувся дня 28-го січня 1960 р., в год. 9:00 ранку, при співучасті Представників місцевих Організацій та її Членів. З похоронного заведення Калали до української католицької церкви св. Константина, а звідтіля, після Заупокійної Служби Божої, на місце вічного спочинку на кладовище св. Антона в Міннеаполісі, Мінн.

Покинув Небіжчик, в невимовному жалю дружину в Міннеаполісі, доньку, зятя і трьох внуків в Польщі, дві доньки, двох зятів, четверо внуків і сестру в Зах. Україні та одну сестру на Чехословаччині, яких так безмежно любив та леліяв надію ще їх побачити. Не судилося, бо невмолима смерть перекреслила його сподівання і мрії та перервала його неспокійне життя.

Вічна пам'ять Покійному!

Прибитий важким горем:
ВІКТОР КОСТЕЦЬКИЙ

ЗДА мають 771 більйон акрів землі, оцінених на $49 більйонів

Вашингтон. — Адміністрація Загальної Служби, яка о[illegible]кого уряду, у своєму звіті про реальності ЗДА в цілому світі стверджує, що ця країна має 751 мільйон акрів землі, яка разом із будівлями на ній вартує 49 більйонів долярів. Такий стан був 30-го червня 1959 року. Три мільйони акрів землі, це значить 0,04 одного відсотка, є поза кордонами ЗДА, а решта 768,700,000 акрів є в цій країні. Вартість американської посілости поза кордонами ЗДА виносить 4,1 більйона долярів. Вартість земельного майна зросла на 3,6 більйона долярів, головним чином внаслідок нових будівель на площах, де їх досі не було. Оцінка цієї землі не є справедлива, бо вона зроблена багато років тому, на основі того, що площі коштували в тому часі. Наприклад, площа, що на ній стоїть Білий Дім, оцінена на $1.000, бо в 1791 році один акр землі коштував $67, а ця площа має 18,08 акра.

Совєти відкриють для чужинців окремий безплатний університет у Москві

Москва. — Нікіта Хрущов заповів в одній з своїх промов в Індонезії, по якій він відбуває пропаґандивну подорож, що ще в цьому році у Москві буде відчинений окремий університет виключно для чужинців, — головно студентів з Азії, Африки і Південної Америки. У першому році приймуть туди тільки 500 студентів, але в наступних роках допускальне число запису має бути підвищене до 3,000 чи навіть 4,000 студентів. Студії будуть безплатні, а також подорож студента з його закордонної країни і назад буде оплачена большевиками. Університет має охоплювати факультети технічно-інженерський, педагогічно-філософський, економічний і сільсько - господарський, де наука триватиме 4 роки, й медичний — з 5-річним терміном. Вік студента не може переступати 35 років. Тепер у Москві студіює 1,500 закордонних студентів і большевики, мабуть, зробили з тими студентами добрий досвід, як із майбутніми своїми поплентачами, бо рішили покликати до життя цілий такий університет, що вповав би в своїх вихованців матеріялістичний світогляд та надихував їх приязно до Москви. Цей університет, призначений особливо для азійсько-африканських народів, мав би стати новим центром комуністичної індоктринації та пропаґанди на Сході.

Український Літературно-Мистецький Клюб
Ню Йорк, ...

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що на п'ятницевому вечорі дня 26-го лютого виступлять із своїми новими гуморесками і фейлетонами Микола Понеділок й Іван Керницький (Ікер). Початок о год. 8:30 вечора.

Спорт

УСК — КОЛЬСМАН 11:0.

Змагання за мистецтво Ліги, що відбулися 21 лютого, дали повне вдоволення усім тим прихильникам УСК-у, що вже давно собі бажали, щоб наша команда остаточно показала свою клясу у двоцифровому висліді. Так і сталося в неділю. Правда противник був дещо ослаблений резервовими змагунами, але лишень перфектна співпраця усіх ліній нашої команди принесла такий високий вислід. І так із подач Веля Павлюка, що цим разом грав на правому крайнику, впали чотири ворота, він прецизно центрував, а Бел, Чижович, Наливайко спрямовували м'яч, куди слід. Із лівого крайника Вася (Васильkевич) не відставав у подачах, що їх Чижович та Наливайко зуміли притомно використати. (Дивно, але слово „Вася" також у шкотській вимові Бела звучить як „Вася"). Лінія помочі, Снилик — Гаврилюк — Олинець, представляла собою своєрідну клясу та годі було їй щось рівнорядного протиставити. На обороні преспокійно імпонував Ромцьо Підгорецький передусім своїми чистими подачами та вільною від нервозности поведінкою. Голуб на воротах співчував своєму партнерові із противної сторони. Ворота добули: Бел 4, Чижович, Наливайко по 3, Павлюк 1.

УСК, резерва — Кольсман, резерва 9:0.

Резерва в нічому не уступала першій команді, формуючи гру по власній вподобі. Стрільці воріт: Гной 4, Мельниченко 3, Ликтей, Шмотолоха по 1.

УСК, юнаки „А" — Айнтрахт 1:2.

Наші юнаки не зуміли використати своєї переваги. По цій програній, наша команда відпала від дальшої участи за мистецтво Америки юнаків. Ворота: Немежицький.

УСК, юнаки „Б" — Кольсман, юнаки 1:0.

Цінна перемога наших юнаків за мистецтво Ліги. Ворота: Ворох.

Іван Сєрант

Без політики

● Московську цар - пушку, що важить 40 тони і походить з 1586 року, часів царя Фйодора Івановича, сина Івана Лютого, зрушили з її місця, на якому вона стояла в останніх 120 роках зараз біля мурів Кремлю, та пересунули її ближче до другої „особливости" Москви — „цар - колокола", що важить 200 тони і походить з 1735 р., з часу володіння Катерини „великої". Причиною цієї зміни місця стало бажання влегшити закордонним туристам оглянути за одном махом обох „царів".

● Італійські музеї й галерії образів безцінної вартости, а також пам'ятки архітектури, як ось напр. палац дожів у Венеції, які є атракційними центрами для сотень тисяч щорічних туристів, знаходяться у небезпеці знищення внаслідок наїзду — термітів. Газети повідомляють, що цілі армії термітів пожирають дерево, полотна, папір і навіть продіравлюють цемент. Культурні кола в Італії вдарили на сполох.

ПОЧАТОК ВЕЛИКОЇ ФУТБОЛЬНОЇ ЗУСТРІЧІ

Президент Міської Ради міста Филаделфії Джеймс Г. Тейт в асисті змагуна „Австрії" Гайнца Немеца і змагуна „Юкрейніен Нешонелс" Євгена Кравця доконає за хвилину почесний викоп м'яча перед змаганнями „Австрія" — „Тризуб", що відбулися в суботу, 13-го лютого ц. р. у Филаделфії на грищі при 29 і Клирфілд вулицях у приявності коло 3.000 осіб. Змагання закінчилися вислідом у відношенні 2:2.

Конґресмен Бовлз можливий державний секретар, як президентом буде Кеннеді

Вашинґтон. — Сенатор-демократ Джан Ф. Кеннеді найменував на свого дорадника і помічника в справах закордонної політики під час виборчої кампанії конґресмена Честера Бовлза. Про це вони обидва повідомили журналістів на пресовій конференції, на якій сен. Кеннеді сказав, що конґресмен Бовлз заступатиме його в промовах на закардонні проблеми. Конґресмен Бовлз був давніше в дипломатичній службі і обізнаний із закордонною політикою більше як сенатор Кеннеді. Журналісти запитували сен. Кеннеді, чи він наменує Бовлза на свого державного секретаря, коли здобуде президентське становище, але сен. Кеннеді дав вимінаючу відповідь, кажучи, що він на цю тему ніколи не розмовляв із паном Бовлзом. Бовлз вже промовляв замість Кеннеді в стейті Флорида і Північна Керолайна, а ще має говорити в Денвері (Колорадо), Дітройті, Каліфорнії і Ст. Луїсі, Мізурі.

Прихильники сен. Джансона здобувають йому прихильників

Вашингтон. — В політичних колах столиці стверджують, що хоч сенатор Лйндон Б. Джансон формально не оголосив своєї кандидатури на президента, то його прихильники неофіційно працюють в тому напрямі, щоб здобути йому якнайбільше голосів між делеґатами на номінаційну конвенцію. Найбільше в цьому напрямі працює спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн, який має багато знайомих по цілій країні. Не сидить мовчки і сам сенатор Джансон, хоч офіційно заявляє що він не є кандидатом. Покищо немає головного бюра для виборчої кампанії, але в стейті Тексас є в кожному з 254-ох повітів „Клюби для вибору Джансона". Про зацікавлення Джансона кандидатурою свідчить такий випадок. В одній залі Сенату сидів пенселвенійський губернатор - демократ Дейвід Л. Лоренс, який прибув із делеґацією до сен. Джансона, очолюючи делеґацію залізничих компаній. Сен. Джансон пройшов і не завважав губ. Лоренса, який на це сказав до себе: „Гаразд, якщо він так відноситься до мене, то я не буду бачити його на конвенції в Лос Анджелесі". Ці слова почув секретар Джансона Роберт Бейкер і переказав сенаторові, який зараз обернувся і за кілька секунд вже тиснув руку губернатора Лоренса, приязно з ним розмовляючи. Губернатор Лоренс очолюватиме 81-ченну делеґацію на номінаційній конвенції в липні ц. р.

Пані Клер Бут Лус проти низького і неморального рівня телевізійних програм

Ню Йорк. — Колишня амбасадорка до Італії драматична письменниця Клер Бут Лус написала статтю до березневого числа журналу „МекКолл", в якій гостро виступає проти великої більшости телевізійних авдицій, які є „систематично використовувані для брудного зиску і які знижують публічний смак та поширюють неморальність". Вона каже, що це є ще сумніший факт, як те, що недавно телевізійні стації надавали наперед підготовлені авдиції, про які публіка гадала, що вона бачить і чує оригінальні відповіді - змагання. Пані Лус пише, що телевізійні авдиції є „безглузді, нецікаві, неморальні, вульгарні, погані, непристойні і деколи такі, немов би призначені для придуркуватих глядачів". На них дивляться діти, і вчаться, як доконувати злочинів, бо в телевізійних авдиціях великий відсоток є злочинних фільмів і показів. Є і добрі авдиції, пише пані Лус, але вони губляться між неморальним і злочинним сміттям переважної більшости того, що показує американцям телевізія.

У Камеруні партизани вирізали 74 особи, в тому числі 36 дітей

Джанґ, Камерун. — У недавній французькій колонії Камеруні в Африці, який 1 січня ц. р. став самостійною державою, шаліє партизанська війна опозиційних до уряду пів-диких терористів. Вночі з минулого вівтірка на середу група терористів вдерлася до містечка Джанґ, що має 15,000 мешканців, вривалась в доми й вбивала, кого попало. Поки заалярмовано невеличкий місцевий військовий ґарнізон, терористи встигли вбити 74 особи та понад сотню поранити, при чому згинуло 36 дітей. Лідером опозиції проти прем'єра Ахмаду Ахідйо є д-р Фелікс Ролянд Муммі, що його партію, Унію камерунського народу, поставлено поза законом. Сам він утік до Ґвінеї, але — за коментарями преси — він стратив контролю над власними прихильниками, що, прикриваючись його іменем, займаються просто терором для терору і розбою. Уряд не має належної військово-поліційної сили боротися проти терористів, тим паче, що тамошні оселі та окремі доми широко розкинені, а люди застрашені терористами. Уряд почав роздавати цивільному населенню ножі та пістолі для самооборони проти терористів.

Нові видання

● Константин Біда. На вершинах ідеї і форми. (Кілька думок про творчість Шекспіра). Бібліотека „Вільного Слова", Торонто, 1959, ст. 32.

● Константин Біда. Союз Гетьмана Івана Мазепи з Карлом XII. Вінніпеґ, 1959, ст. 88.

● Борис Мартос. Оскілко й Болбочан. (Спогади). Видавництво д-р Петро Белей — Мюнхен, 1958, ст. 64.

● Українсько - Американська Фундація. Бюлетень, ч. I., Вінніпеґ, 1959, ст. 48.

● Ольга Войценко. Інший світ — інші дні. З подорожнього нотатника. Видавнича Спілка „Тризуб": Вінніпеґ, 1959, ст. 212.

● Проф. Євген Онацький. Українська мала енциклопедія. Книжка V. Літери К—Ком. Буенос Айрес, 1959, ст. 567—642.

● Іванна Савицька. Незабудьки. Вірші для дітей. Мистецьке оформлення Олени В. Войтович. Филаделфія — Ню Йорк, 1959, ст. 44.

● Олекса Воропай. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Частина І. Зима. Весна. Українське Видавництво. Мюнхен, 1958, ст. 456.

● Українська Господарська Академія в ЧСР 1922—1935. Видано Абсольвентами Української Господарської Академії та Українського Господарського Інституту. Ню Йорк, 1959, ст. 248.

● М. Аматор. У честь святого Миколи. Три сценічні картини для дітвори. Накладом „Українського Народного Слова". Питсбурґ, 1960, ст. 22.

● Десять років Пластової Станиці в Дітройті. Ювілейний Альманах. 1959, Дітройт, ст. 190 + оголошення.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Посмертні Згадки

Анна ЛЮБІНСЬКА, — членкиня Б-ва св. І. Хрестителя, Від. 292 УНСоюзу, членкиня Союзу Українок Америки, Від. 23, членкиня УЗХ, Відд. 14 в Дітройті, Миш., відійшла від нас на вічний спочинок дня 11-го лютого 1960 р. Її мозольна праця лишиться в пам'яті нашої Громади на довгі, довгі роки. Покійна походила зі с. Козівка, пов. Бережани, Зах. Україна. Полишила у глибокому смутку двох синів: Павла і Михайла, одну сестру Настю і двох внуків. Похорон відбувся 15-го лютого 1960 р., з пох. заведення до церкви св. І. Хрестителя, а опісля на цвинтар Holy Cross. — Вічна Їй Пам'ять.

П. Федик, секр.

Иосиф ФУНЧАК, — довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 52 УНСоюзу в Голійок, Масс., помер 10-го лютого 1960 р., на 68-му році життя. Покійний походив зі с. Корчмин, пов. Рава Руська, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 синів: Василя і Иосифа мол., доньку Стефанію, 2 невістки, 10 внуків та дальшу Родину. Похорон відбувся 13-го лютого 1960 р., з кат. церкви, при участи Родини, Членів Відділу та Знайомих. — В. Й. П.!

Д. Хрупалик, секр.

Іван ЦВІК, старший член 118 Відд. УНСоюзу ім. Б. Хмельницького в Пітсбурґу Норт Сайд, Па., помер 6-го лютого 1960 р., на 76-му році життя. Покійний народився 1884 р., в с. Манастирець, пов. Самбір, Зах. Україна. До ЗДА прибув 40 років тому, був довголітнім членом 118 Відд. та втішався симпатією і пошаною усіх, що його знали. В молодших роках належав до тих, що брали активну участь в суспільно-громадському житті, був також вибираний до Управи 118 Відділу. Покійний полишив в жалобі 2 замужні доньки: Анну і Марію, 3 синів: Михайла, Івана, Петра та внуків. Похорон відбувся 9-го лютого 1960 р., з пох. заведення до Ґреко-кат. церкви св. Юрія на Норт Сайді. По відслуженні Богослуження через місц. пароха Всч. о. Є. Весоловського, при участи Рідних, Приятелів та Членів Т-ва, відпроваджено Покійного на цвинтар High Wood в Пітсбурґу, як місце вічного спочинку. — В. Й. П.!

Є. Білинський, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую пані ГЕЛЕНУ ВОЛЯНСЬКУ, з Доброміля, якої остання відома адреса була: Helen Wolanska 523 W. 142nd St., New York City, USA. Зголошення прошу слати на адресу:

John KOBZDAY
76 Riverview Gdns
Toronto 9, Ont., Canada

Пошукую братів:
СЕНЬКО РОКИТА ІЛЬКОВИЧ, нар. 26 липня 1917 р., в с. Морозівка, Софіївський р-н, Дніпропетровська обл., жив в с. Саксагань, П'ятихацький р-н, пішов до армії 4-го лютого 1939 або 40 р., служив в Севастополі або Никополі і від цього часу не було жадної відомості;
ТИМОШКО РОКИТА ІЛЬКОВИЧ, нар. 22 січня 1913 р., також в с. Морозівка, 3-го травня пішов на 4-місячну службу в місті Кривий Ріг і від вибуху війни немає про нього жадної відомості. Хто знав би про них, прошу писати на адресу:

Valentyna BOJCZUK
319 Herberth Street
Perth Amboy, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4411. Не без боротьби.

TWO MEMBERS OF THE SACRIFICIAL PARTY ADVANCED TO PUSH TARZAN OFF THE CLIFF

HE SEEMED DESPONDENT, AS IF SUBMITTING TO DEFEAT--

WHEN SUDDENLY HE SNAPPED UP HIS LEGS -- A TREMENDOUS KICK THAT CRASHED AGAINST THE FIRST NATIVE'S CHEST!

Два члени жертовної дружини підійшли, щоб скинути Тарзана зі скелі...

Він виглядав на зневіреного, що погодився на поразку...

Аж нагло він підніс вгору свою ногу... І так сильно копнув, що розтрощив груди першого тубільця!